

A photograph of four young women sitting together outdoors against a grey wall. The woman on the far left is wearing a rainbow-colored baseball cap with a red brim and a small red propeller on top. She is looking towards the other women. The woman next to her has red hair and is looking down. The woman in the center has long blonde hair and is looking towards the woman on the far right. The woman on the far right has red hair and is smiling broadly. They are all dressed in casual clothing.

ERFARINGER MED AT ARBEJDE MED DEN NEUTRALE MÅLGRUPPE

fra undervisningsprojektet
'Rettigheder under pres'

AMNESTY
INTERNATIONAL

INDHOLD

Redaktionen er afsluttet
februar 2025.

Forsidefoto: To erhvervsskoleelever
på besøg i Polen (nr. 1 og 3
fra højre), hvor de snakker om
menneskerettigheder med
unge polakker.

Foto: Side 13: De to billeder
th: Simone Nørholm Jacobsen.
Alle andre: Lene Vendelbo

Tilgå det samlede
undervisningsprojekt: 'Rettigheder
under pres': [amnesty.dk/vaer-med/
undervisning/menneskerettigheder-i-
oesteuropa/](https://amnesty.dk/vaer-med/undervisning/menneskerettigheder-i-oesteuropa/)

Redaktion: Kristina Søs Henriksen
(ansv.), Simone Nørholm Jacobsen,
Karen Garly Andersen og Lene
Vendelbo / vendelbokommunikation.dk
(skribent og red.)

Layout: Tina Schembecker /
eye-on-you.com

Amnesty International
Gammeltorv 8, 5. sal
1457 København K
Tlf. 33 45 65 65
E-mail: amnesty@amnesty.dk

De 5 bedste råd	3
Om projektet	4
Samarbejdspartnere	6
At nå den neutrale målgruppe – 3 refleksioner	8
Interessebroer	10
Det personlige møde	12
Lærerne og eleverne siger	16
Amnesty: Vi er blevet nysgerrige på	18

DE 5 BEDSTE RÅD TIL AT NÅ DEN NEUTRALE MÅLGRUPPE

1. **Skab interessebroer.** Tænk i, hvordan du kan involvere dele af den neutrale målgruppe, så de kan 'oversætte' tematikker til deres klassekammerater.
2. **Fokuser på personlige møder** mellem unge ude fra verden og danske unge, og skru ned for mere traditionel læring.
3. **Gør det, du er god til** og indgå i samarbejde med partnere, som supplerer din viden om den neutrale målgruppe. Det er ekstra godt, hvis dine partnere har en direkte adgang til den neutrale målgruppe.
4. **Håndhold din markedsføring.** Erhvervsskolelærerne er gatekeepere, og da erhvervsskolerne er organiseret forskelligt, tager det tid at finde frem til de helt rigtige til at åbne døren.
5. **Udforsk og skab nye rum**, hvor du støtter erhvervsskolelærere i at bruge undervisningsmaterialer fra organisationer, for det har de ikke tradition for.

DEN NEUTRALE MÅLGRUPPE

“De neutrale er mennesker, der ikke har taget stilling til global udvikling, eller som ikke har et særligt kendskab til det.”

Kilde: openpuljen.dk/sog-puljen/
(afsnit om målgrupper)

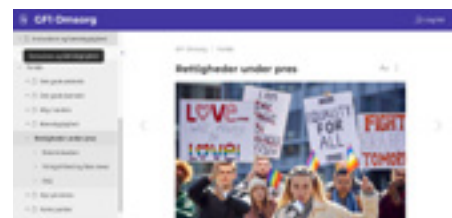
OM PROJEKTET

'Rettigheder under pres' er et undervisningsprojekt om menneskerettigheder under pres i Østeuropa med et særligt fokus på LGBTI+ og fake news. Konkret består projektet af følgende dele:

- **Websitet** amnesty.dk/valer-med/undervisning/menneskerettigheder-i-oesteuropa/. Her er forløb til 8.-10. klasse (udskolingen) og til grundforløb 1 på det tekniske hovedområde (erhvervsuddannelse).

- **Tre gratis forløb** på Gyldendals platform til erhvervsuddannelser (grundforløb 1 på hovedområderne omsorg, merkantil og fødevarer). Se eks.: gf1omsorg.ibog.gyldendal.dk/?id=539

- Tilbud om besøg af **menneskerettighedsforkæmpere** fra Polen, Ukraine eller Moldova.

- To **scenariebaserede dilemma-spil** om fake news og LGBTI+ samt muligheden for at få en Amnesty-facilitator ud i en klasse. Se eks. på dilemma: app.dibl.it/c/wztwxzopdcqrykpvygic

- En CS:GO-bane (**Counter-Strike**) om menneskerettigheder lavet sammen med Astralis (banen er ikke længere tilgængelig).

PROJEKTETS MÅLGRUPPE

Unge mellem 13 og 18 år og med et særligt fokus på de neutrale. Af Danidas befolkningsmåling fra 2021* fremgik det, at danskere med en erhvervsuddannelse var blandt dem, der bakkede mindst op om udviklingssamarbejdet. Erhvervsuddannelserne (grundforløb 1) blev derfor en primær målgruppe sammen med 8.-10. kl., hvor vi også havde et særligt fokus på den neutrale målgruppe.

* https://um.dk/-/media/websites/umdk/danish-site/danida/oplysning-og-engagement/danskernes-holdninger-og-kendskab-til-udviklingsbistand/danida-befolkningsmaaling-2021_endelig.ashx

SAMARBEJDSPARTNERE

Projektet var et samarbejde mellem Amnesty International Danmark, Vendelbo Kommunikation, Forlaget Gyldendal, Serious Games Interactive og Astralis.

Amnesty International: Ekspert i menneskerettigheder og menneskerettighedsundervisning. Organisationen var projektejer og ledte projektet med inddragelse af viden fra og i samarbejde med Amnesty International i Polen*, Ukraine og Moldova samt ngo'en Human Constanta fra Belarus.

Vendelbo Kommunikation: Specialist i at udvikle global undervisning i partnerskab med organisationer, internationale aktører og forlag mv. Vendelbo Kommunikation havde det overordnede didaktiske ansvar for hele projektet.

*Polen er ikke et DAC-land. Den del af projektet blev støttet af fonden Østifterne.

Forlaget Gyldendal: Erhvervsskole-redaktionen medudviklede undervisningsforløb til de tre hovedområder på grundforløb 1: omsorg, fødevarer og merkantilt. Forlaget markedsførte forløbene til underviserne på de tre områder.

Serious Games Interactive: Specialist i at udvikle læringsspil. Stod for at udvikle to scenariebaserede dilemmaer om LGBTI+ rettigheder og fake news.

Astralis: Professionel e-sports-organisation. Astralis udviklede en CS:GO-bane (Counter-Strike), hvor eleverne spillede sig igennem en bane om menneskerettigheder.

“*Som forlag har vi en opgave i forhold til dannelsen af de elever, der bruger vores materiale. Dette materiale har givet os en unik mulighed for at bidrage til, at de unge i vores målgruppe bliver bedre klædt på til den verden, de lever i. Det er et af de mest brugte forløb på vores platform – både fordi det er vigtige emner, og fordi det møder de unge i øjenhøjde.*”

Lissi Hansen, redaktionschef på Gyldendals erhvervsskoleredaktion.

DET GODE RÅD

Gør, hvad du er god til. Indgå i samarbejder, som supplerer din organisations spidskompetencer. Det kan fx være en aktør, der har en direkte kanal til målgruppen. Brug tid på at forventningsafstemme med dine partnere allerede i ansøgningsprocessen. Fokuser særligt på de partnere, der ligner dig mindst.

AT NÅ DEN NEUTRALE MÅLGRUPPE

– 3 REFLEKSIONER

DELMÅLGRUPPER

Projektet bestod af fem undervisningsforløb – et til grundskolen og et til hver af de fire hovedområder på grundforløb 1 på erhvervsuddannelserne. De fire blev koblet til fagene ‘samfund og sundhed’ og ‘arbejdspladskultur’. Fokus var på elevernes hverdag og interesser. For de erhvervsfaglige var der et særligt fokus på det praksisnære, fx hvordan man indretter et LGBTI+ venligt plejehjem.

REFLEKSION: Fem delmålgrupper var ambitiøst. Der er dog så stor diversitet på de fire hovedområder på erhvervsuddannelserne, at det stadig var svært at ramme alle elever og gøre det praksisnært for alle, hvilket er essentielt for at fange erhvervsskoleelevernes interesse.

PLATFORM

Der er ikke en samlet platform, hvor erhvervsskoleundervisere finder forløb fra eksterne aktører fx ngo'er. Der er heller ikke tradition for at bruge undervisningstilbud fra sådanne. Derfor blev der indgået et samarbejde med Gyldendal Uddannelse om at lave tre forløb til deres veletablerede erhvervsskole-platform. De resterende to forløb blev lagt på Amnesty's egen undervisningsplatform.

REFLEKSION: Valget om at samarbejde med Gyldendal var rigtig godt. Det førte mange direkte hen til materialet. Selv om Amnesty har en kendt undervisningsplatform for udskolingslærere, tog det tid at få lærerne til at samle et nyt forløb op. Der er stor konkurrence om lærernes opmærksomhed i udskolingen.

MARKEDSFØRING

Gyldendal stod for markedsføringen til de tre hovedområder på erhvervsuddannelserne, som forlaget dækker på deres erhvervsskole-platforme.

Amnesty lavede en massiv markedsføringsindsats både til det tekniske hovedområde (Gyldendal laver ikke materialer til det hovedområde) samt udskolingen. Via mail og telefon var Amnesty i kontakt med 81 erhvervsuddannelser, ligesom der også blev rakt ud til grundskoler. Projektet blev også markedsført på bl.a. ‘Samfundsfagslærernes dag’ og Folkemødet Møn.

REFLEKSION: Erhvervsskolerne er struktureret forskelligt, ligesom stillingsbetegnelser/roller varierer fra skole til skole. Det gjorde det vanskeligt at identificere den gatekeeper, det ville give bedst mening at kontakte om undervisningstilbuddet. Når personen er identificeret, skal man ikke forvente, at et tilbud som dette bliver taget imod med umiddelbar begejstring. Gatekeeperne skal også bruge tid på at lære dig at kende.

DET GODE RÅD

Det er ikke kun dig, der skal bruge tid på at lære en målgruppe at kende. Din nye målgruppe skal også opdage, at du findes og opnå en fortrolighed med dig som afsender og med materialet.

INTERESSEBROER

“*Det gjorde mest indtryk på mig, hvor følelsesladet det var for unge at tale om krigen i Ukraine, og hvordan den har påvirket dem.*”

Andreas Hedeby, under uddannelse til VVS'er på Tec Gladsaxe

Fem unge erhvervsskoleelever deltog i to studieture til henholdsvis Polen og Moldova. Formålet var at etablere et ung-til-ung møde. De deltog i rollespil og uformelle snakke om projektets centrale tematikker; LGBTI+rettigheder, fake news og ytringsfrihed. Erhvervsskoleeleverne reflekterede efterfølgende i videoer over deres nye viden, og hvad der havde gjort mest indtryk på dem. Deres vidnesbyrd blev centrale elementer

i undervisningsmaterialet, fordi de på den måde virkede som interessebroer hen til de komplekse problemstillinger om LGBTI+ i Polen og fake news i Moldova – de unge forklarede altså noget komplekst på en meget ligetil måde. En af dem var Andreas Hedeby, der er i gang med at uddanne sig til VVS'er på TEC Gladsaxe. Han var i Moldova, hvor fokus var på fake news og krigen i Ukraine.

DET GODE RÅD

Et ung-til-ung møde kan give masser af værdi – både for dem, der oplever mødet, og som bidrag til projektudviklingen. Her kan deres viden og interesser blive et pejlemærke for, hvordan projektet kan gøres så målgrupperelevant som muligt. Du får mest værdi, hvis du planlægger en langvarig involvering af de unge.

DET PERSONLIGE MØDE

Både erhvervsskoler og grundskoler kunne booke en facilitator fra Amnesty i Danmark til at hjælpe med at facilitere et af de scenariebaserede dilemmaer. Skolerne kunne også booke et oplæg fra en menneskerettighedsforkæmper fra enten Moldova, Polen eller Ukraine til at holde et oplæg.

De internationale oplægsholdere var klart de mest populære. I forbindelse med midtvejsevalueringen blev dette tilbud derfor opskaleret, så markedsføringen udelukkende gik på besøg af menneskerettighedsforkæmperne. Samtidig blev tilbuddet om at booke en Amnesty-facilitator lavet om til et mere introducerende oplæg om menneskerettigheder.

I efteråret 2023 og 2024 holdt menneskerettighedsforkæmperne oplæg i

- 30 klasser på erhvervsskolerne for i alt ca. 786 elever.
- 26 udskolingsklasser for i alt ca. 677 elever.

Hun taler direkte fra hjertet. Hun har virkelig mærket det her. Det, synes jeg, er lidt mere fedt.”

Erhvervsskoleelev, det tekniske hovedområde

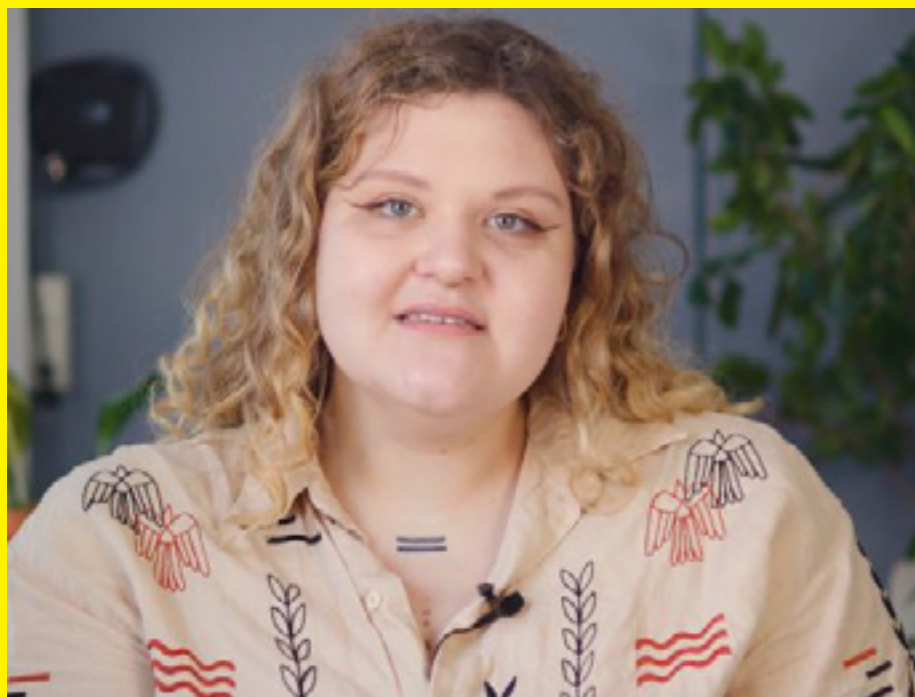

Constanta Botnar fra Moldova var en af de menneskerettighedsforkæmpere, som holdt oplæg på danske skoler.

Elever deltager i oplæg på hhv. TEC Frederiksberg (øverst) og Ebberup Skole.

“Jeg viste dem landsbyer i ruiner og fortalte om LGBTI+situationen i Ukraine. Det berørte dem følelsesmæssigt, men det er også vigtigt at vise noget, der linker til deres hverdagsliv. Det var nogle gange lidt svært. Ligesom sprog også var en udfordring ind imellem.”

Daryna Mizina, menneskerettighedsforkæmper, Ukraine

“...Jeg tror, at i hvert fald halvdelen var hægtet ret meget af, da hende menneskerettighedsaktivisten var her. Simpelthen af den grund, at det foregik på engelsk.”

Underviser, social- og sundhedsuddannelsen

DET GODE RÅD

Det personlige møde med et ægte menneske, der kan fortælle om sit liv og sin verden, er oftest det, der gør mest indtryk. Tænk over, om der er sproglige barrierer, og hvordan du sikrer, at eleverne er klædt på til mødet.

LÆRERNE OG ELEVERNE SIGER

82,3 % af eleverne har enten delvist, i høj grad eller i meget høj grad fået bedre forståelse for menneskerettigheder omhandlende ytringsfrihed og fake news.*

75,5 % af eleverne har enten delvist, i høj grad eller i meget høj grad fået bedre forståelse for menneskerettigheder omhandlende diskrimination og LGBTI+ rettigheder.*

63,3 % af eleverne kunne enten delvist, i høj grad eller i meget høj grad forestille sig at stå op for egne eller andres rettigheder.*

*Evalueret foretaget af ALS research

**“
Jeg synes, det er fedt at få opfrisket, hvilke rettigheder man har. Man tænker jo ikke over det i dagligdagen. Andet end ytringsfrihed måske, fordi vi taler så meget om det.”**

*Erhvervsskoleelev,
det tekniske hovedområde*

**“
Undervejs har jeg hørt flere af dem sige, at de synes, at det er interessant og spændende, og de kan godt forholde sig til det og relatere til det. Både som person, men jeg synes egentlig også, at vi nogle gange også har haft et perspektiv ind i deres kommende erhverv.”**

Underviser, social- og sundhedsuddannelsen

AMNESTY:

VI ER BLEVET NYSGERRIGE PÅ ...

... at skrue endnu mere op for de personlige møder mellem danske unge og unge internationale menneskerettighedsforkæmpere.

... at lave et pilotprojekt målrettet en specifik erhvervsuddannelse, fx snedkere eller SOSU, og gøre det endnu mere praksisnært – meget gerne et projekt, hvor eleverne skal bruge deres hænder mere.

... at udfordre eleverne endnu mere på holdninger og forestillinger.

... at lære underviserne på erhvervsuddannelserne og deres hverdag bedre at kende. De er gatekeepere og helt afgørende for, at et projekt lykkes.

“Vi har en særlig forpligtelse til at udbrede viden om menneskerettigheder til målgrupper, som ikke af sig selv opsøger den viden. En af de målgrupper er elever på erhvervsuddannelserne, som vi længe har haft lyst til at arbejde med. Det lykkedes med dette projekt, og vi er nu nysgerrige på at arbejde videre med målgruppen.”

Kristina Søs Henriksen,
leder af Global Funding and Partnerships,
Amnesty International Danmark

Nysgerrig på mere undervisning fra Amnesty:

[Amnesty.dk/undervisning](https://amnesty.dk/undervisning)

Projektet er støttet af

Udenrigsministeriets
Oplysnings- og
Engagementspulje

Østifterne
støtter omtanke